

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ОСНОВАМИ
АКАДЕМІЧНЕОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність І11 Дитячі та молодіжні служби

Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Професійна етика соціального педагога з основами академічної доброчесності
Викладач (-і)	Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна, доктор педагогічних наук, професор
Контактний телефон викладача	0508157946
Е-mail викладача	roksoliana.zozuliak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю кожна друга середа з 13.30 до 15.00 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber (+3800508157946) в робочі дні з 9.30 до 17.30
2. Анотація до освітнього компонента	
Програма вивчення нормативної дисципліни «Професійна етика соціального педагога з основами академічної доброчесності» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка» підготовки бакалаврського освітнього рівня. Предметом вивчення навчальної дисципліни є етика фахівця та зв'язок її з науковою і практичною сферами соціально-педагогічної діяльності, а також основами академічної доброчесності ЗВО. Структуру освітнього компонента становлять змістові модулі: 1. Етика соціально-педагогічної діяльності як компонент системи загальної етики. 2. Категорії соціально-педагогічної етики. 3. Соціальний педагог як суб'єкт моральних взаємин.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
Мета та цілі освітнього компонента забезпечити студентів необхідними знаннями з основ етики соціально-педагогічної діяльності, засад академічної доброчесності ПНУ, виробити навички їх реалізації у практичній діяльності, що допоможе надалі їм вступати у взаємодію із суб'єктами процесу соціалізації; формувати особистісно-моральні та фахово-важливі якості майбутнього фахівця; сприяти готовності відповідально, кваліфіковано виконувати свій професійний обов'язок.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій	

та методів відповідних наук та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК-16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей, в тому числі на етапі раннього втручання.

СК-12. Здатність ініціювати соціальні зміни, які сприяють адаптації та соціалізації дітей та молоді у сучасному суспільстві.

СК-15. Здатність взаємодіяти з дітьми та молоддю, представниками різних професійних груп та громад.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

Програмні результати навчання:

РН-17. Встановлювати та підтримувати взаємини з дітьми та молоддю, іншими фахівцями на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів фахової діяльності.

РН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання, в тому числі на етапі раннього втручання.

РН-21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік	Нормативний/
---------	---------------	-----------	--------------

		навчання)	вибірковий
3	IІІ Дитячі та молодіжні служби	2	нормативна

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1 «Етика соціально-педагогічної діяльності як компонент системи загальної етики»			
Тема 1. Фахова мораль – основа соціально-педагогічної етики	2	2	6
Тема 2. Предмет, функції, завдання соціально-педагогічної етики	2	2	4
Тема 3. Еволюція етики соціально-педагогічної діяльності			6
Змістовий модуль 2 «Категорії соціально-педагогічної етики»			
Тема 4. Добро, зло, совість – категорії етики соціально-педагогічної діяльності			4
Тема 5. Моральний вибір і ціннісні орієнтації в соціально-педагогічній роботі	2		4
Тема 6. Етичний кодекс у соціально-педагогічній діяльності		2	6
Тема 7. Суспільна свідомість і соціально-педагогічна діяльність	2		4
Тема 8. Характеристика основних категорій соціально-педагогічної етики		2	4
Змістовий модуль 3. «Соціальний педагог як суб'єкт моральних взаємин»			
Тема 8. Особистість соціального педагога як фахівця і громадянина	2	2	2
Тема 9. Етичні принципи в діяльності соціального педагога	2	2	6
Тема 10. Етичні особливості соціально-педагогічної взаємодії та основи академічної доброчесності ПНУ		4	8
Тема 11. Моральний портрет соціального працівника		2	6
ЗАГАЛЬНА К-ТЬ	12	18	60

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Семінарське/практичне заняття	25

компонента	Самостійна робота	10
	Контрольна робота	15
	Екзамен	50
	Максимальна кількість балів	100
	Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю. Підсумкову оцінку за семінарські/практичні заняття вираховуються за формулою середнє арифметичне від загальної суми оцінок множиться на ваговий коефіцієнт 5. Максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 25 балів.	
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова контрольна робота з дисципліни відображає рівень розвитку у студентів вмінь та навичок аналізувати, диференціювати, систематизувати та узагальнювати прослуханий та вивчений матеріал; орієнтуватися в сучасній науковій літературі та здійснювати самостійні пошуково-методичні розвідки з дисципліни. Виконання контрольної роботи передбачає письмове розв'язання завдань за відповідним варіантом або виконання тестових завдань. Кожен варіант включає завдання з тематики, визначеної навчальною програмою з дисципліни, за якою пишеться контрольна робота. За умови виконання контрольної роботи у письмовому вигляді, її зміст та оформлення повинні задовольняти наступним вимогам: - формалізовані завдання мають бути рівнозначної складності, розв'язання яких потребує уміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни, на виконання яких необхідно до двох академічних годин (одна пара); - усі завдання контрольної роботи повинні мати професійне спрямування, а їх вирішення – вимагати від студентів не розрізнених знань окремих тем і розділів, а їх інтегрованого застосування. При їх вирішенні студент повинен продемонструвати не лише репродуктивну, а творчу, розумову діяльність. Критерії оцінки підсумкової контрольної роботи: 5 балів «відмінно» - студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей на контрольні запитання, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. 4 бали «добре» - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей на контрольні запитання, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та	

	незначні помилки. 3 бали «задовільно» - студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей на контрольні запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. 1-2 бали «незадовільно» - частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей на контрольні запитання, допускаючи при цьому суттєві помилки. 0 балів - завдання відсутнє. Критерії оцінки тестового завдання : 5 балів «відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей; 4 балів «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей; 3 балів «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей; 2 бали «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей; 0 балів - завдання відсутнє За умови проведення екзамену у вигляді тесту, його зміст та оформлення повинні задовольняти вимоги: - пакет тестових завдань повинен мати не менше двох варіантів. Кожен варіант повинен містити 40 завдань тестової форми, відповіді на які вимагають знань з усього курсу, термін виконання яких знаходиться в межах однієї академічної години. Неприпустимі плагіат та списування. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.
Семінарські заняття	На кожен семінар студенти повинні прочитати необхідну навчальну та наукову літературу, законспектувати необхідні цитати, які дають відповіді до семінарських питань, вивчити відповідний матеріал із підручників, виконати практичні завдання (зазначено біля кожного семінарського заняття). В оцінюванні усних чи письмових відповідей та тестових завдань враховується: повнота знань (чи знає студент матеріал з даної теми в загальному аспекті); якість знань (як глибоко розуміє студент теоретичний і практичний зміст усіх понять; наскільки свідомо було засвоєно основні поняття й правила); вміння застосовувати набуті знання до розв'язання практичних завдань; знання основних положень стандартів, правильність використання термінології; вміння викласти засвоєний матеріал правильною літературною мовою. Максимальна оцінка – 25 балів.

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань. Вчасно виконано самостійну роботу та написана контрольна робота. Зарахування пропущених занять без поважних причин відбувається впродовж наступних двох тижнів після пропущеного заняття за допомогою методів усного опитування чи тестування).
Підсумковий контроль	Екзамен у формі тестів на дистанційній платформі.

7. Політика освітнього компонента

При організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: [Положення про самостійну роботу студентів](#); [Положення про організацію освітнього процесу](#); [Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів](#); [Положення про практику студентів](#); [Положення про рейтингову систему оцінювання знань](#); [Положення про академічну доброчесність](#); [Положення про екзамени та заліки](#); [Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг](#); [Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти](#).

Також неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (Тести) і тільки за цієї умови буде допущений до складання заліку.

Обов'язковим є для отримання допуску до екзамену відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи, ксер.

На заняттях потрібно бути активними, творчими, не боятися запитувати та відстоювати свою думку.

Неформальна освіта: студент може отримати додаткові 5 балів за сертифікати відповідні освітньому компоненту – включають до балів самостійної роботи.

8. Рекомендована література

Базова

1. Блощинська В. Практикум з етики. Івано-Франківськ : Плай, 2015. 256 с.
2. Бралатан В.П. Професійна етика : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
3. Возняк Н. М. Етика : навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 300 с.
4. Вступ до соціальної роботи : [навч. посіб. / за заг. ред. Т. Семигіної та ін.]. К. : Академвидав, 2005. 304 с.
5. Етика ділового спілкування: / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук : навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017 344 с.
6. Зозуляк-Случик Р. В. Етика соціальної роботи : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 204 с.
7. Зозуляк-Случик Р. В. Формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах : монографія. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 460 с.
8. Зозуляк-Случик Р. В. Формування професійної етики майбутніх соціальних працівників у освітньому процесі сучасних університетів : метод. реком. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 104 с.
9. Професійна етика соціального педагога : [навч.-метод. посіб.] / Марченко С. Я., Краснова Н. П., Харченко Л. П.; Науково-дослідний центр проблем соціальної педагогіки та соціальної роботи АПН України та Луганського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Т. Шевченка", 2009. 563 с.

Допоміжна

1. Зозуляк-Случик Р. В. Морально-гуманістичні якості фахівців освітньо-соціальної сфери. Психологічна культура вчителя в контексті викликів сучасності : збірник мат. Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 5-6 квітня 2017 р.). С. 113–115.
2. Зозуляк-Случик Р. В. Деонтологія соціальної роботи як складова професійно-етичної компетенції майбутніх фахівців. Вісник черкаського університету. Серія «Педагогічні науки». 2017. № 3. С. 36–41.
3. Зозуляк-Случик Р. В. Основні моральні категорії соціальної роботи Теоретичні, методичні і практичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : тези доповідей II Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції. Івано-Франківськ : НАІР, 2017. С. 10–13.
4. Зозуляк-Случик Р. В. Сучасні підходи до формування професійної етики майбутніх соціальних працівників. Професіє становлення особистості: проблеми і перспективи : тези доп. IX Міжнар. наук.-практ. конференції (м. Хмельницький, 9–10 листопад. 2017) / ред. кол.: Н. Г. Ничкало, М. Є. Скиба, В. О. Радкевич [та ін.]. Хмельницький : ХНУ, 2017. С. 48–50.
5. Зозуляк-Случик Р. В. Етика як філософсько-соціальна складова духовної сфери соціального працівника. International scientific-practical conference Forming of modern educational environment: benefits, risks, implementation mechanisms (September 29, 2017). Tbilisi. 2017. С. 52–55.
6. Зозуляк-Случик Р. В. Компетентнісний підхід у процесі формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в умовах модернізації вищої освіти. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки). 2017. № 8 (313) листопад. Ч. 1. С.73–80.
8. Зозуляк-Случик Р. В. Теоретико-методологічний аналіз процесу формування професійної етики майбутніх соціальних працівників у вищих навчальних закладах. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал. 2017. № 9 (73). С. 42–52.
9. Зозуляк-Случик Р. В. Формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах: методичний аспект. Social Work and Education. 2018. Vol 5. № 7. С. 57–66.
10. Зозуляк-Случик Р. В. Цілі та завдання формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах. Збірник наукових праць «Педагогічні науки». Херсон. 2018. Вип. LXXXII. Т. 3. – С. 137–141.
11. Зозуляк-Случик Р. В. Позитивна мотивація як педагогічна умова формування фахової етики майбутніх соціальних працівників в університетах. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. 2018. Вип. 2 (37), Част. 1, С. 215–222.
12. Зозуляк-Случик Р. В. Діагностика рівнів формування професійно-етичної компетентності майбутніх соціальних працівників. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Вип. 3. Бердянськ : БДПУ, 2018. С. 183–193.
13. Зозуляк-Случик Р. В. Педагогічна система сформованості професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах: аналіз експериментальної перевірки. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогіка. 2019. № 2.
14. Зозуляк-Случик Р. В. Модель формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах. Молодь і ринок. 2019. № 6. С. 123–127.
15. Зозуляк-Случик Р. В. Сучасні реалії стану сформованості професійно-етичної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. Вип. 1 (46). С.39–41.
16. Зозуляк-Случик Р. В. Особливості професійно-етичної підготовки майбутніх соціальних фахівців соціальної сфери. Освітні обрії. 2020. Т.51. № 2. С. 119-123.
17. Зозуляк-Случик Р. В. Гуманістична спрямованість професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери. Добробут здобувачів освіти та учителів у сучасних умовах освітнього простору та соціуму: матеріали міжвуз. (заочн.) наук.-практ. конфер. 26 лют. 2021р. Хмельницький, 2021. С. 51–55.
18. Зозуляк-Случик Р. В. Формування професійно важливих рис як основа компетентності

майбутніх фахівців соціальної сфери. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. 2021. Вип. 2 (37), Част. 1. С. 73–80.

19. Зозуляк-Случик Р. В. Засади положення системи формування професійно-етичної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2021. Вип. 1 (46). С. 153–157

20. Шкіцька І. Основи академічної доброчесності: практикум: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с. <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/31709>.

Інформаційні ресурси

1. Декларація принципів толерантності. URL: <http://edu.helsinki.org.ua/files/docs/1272481866>.

2. Етика соціально-педагогічної діяльності: Методичні рекомендації / Автор-упорядник Р. В. Зозуляк. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2007. 40 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/193.pdf>

3. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України: наказ Міністерство України у справах молоді та спорту від 9 вересня 2005 р. URL: <http://ua-info.biz/legal/basent/uasmwngr.htm>.

4. Етичний кодекс соціального педагога. URL: <https://sites.google.com/a/kubg.edu.ua/osoblivosti-socialnopedagogicnoie-dialnosti-v-znz/eticnij-kodeks-socialnogo>

5. Кравченко О.П. Моральні принципи соціально-педагогічної діяльності URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/19085477.pdf>.

6. <http://lib.ru.if.ua>. - Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.

<http://lib.ru.if.ua>. - Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.

11. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.

12. <http://hklb.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

13. <http://pl.bookos.org/> - електронна англomовна бібліотека.

14. <http://lib.ru.if.ua>. - Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.

Адреси бібліотек:

1. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника – Шевченка 57, 1 поверх Гуманітарного корпусу.

2. Бібліотека педагогічного факультету. С. Бандери, 1. 8 поверх.

Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної педагогіки та
соціальної роботи